

Kesätyöntekijänä raksalla

Nuorien alle 18-vuotiaiden työntekijöiden perehdyttäminen rakennustyöpaikalle -materiaali

Alkuperäisen materiaalin on laatinut Tapaturva Oy yhdessä Rakennusteollisuus RT ry:n kanssa. Materiaaliin mahdollisesti tehdyt muutokset eivät välttämättä edusta Tapaturva Oy:n tai Rakennusteollisuus RT ry:n kantaa.

Materiaali on tarkoitettu ainoastaan Rakennusteollisuus RT ry:n jäsenten käyttöön nuorten työntekijöiden perehdytyksessä. Muu materiaalin kaupallinen käyttö on kielletty.

Rakennusala

- Suomessa rakennetaan ja korjataan asuntoja, toimistoja, kauppoja, tehtaita, maanteitä, rautateitä, lentokenttiä ja laivaväyliä
- Kaikissa näissä tarvitaan osaavia ammattilaisia, joiksi me haluamme teidänkin tulevan
- Rakennusala on suuri työllistäjä Suomessa. Työtilaisuuksia on monipuolisissa työtehtävissä rakentajina, työnjohtajina, suunnittelijoina, ...
- Rakennusalalla työskentelee enemmän alle 25-vuotiaita nuoria kuin monilla muilla toimialoilla
- Naisia alalla työskentelee lähes 10 % ja osuus kasvaa
- **Työturvallisuus ja -terveys on rakennusalalla prioriteetti nro 1 => Turvallisuus on tuottavuutta**

Rakentajien työtehtäviä esim.:

- Muurari
- Telinetyöntekijä
- Kirvesmies
- Kalusteasentaja
- Sähköasentaja
- Putkiasentaja
- Maalari
- Elementtiasentaja
- Rakennussiivoja
- Piikkari
- Alamies
- Työkonekuski
- Timanttisahuri
- Nosturikuski, jne.

Olkaa aktiivisia ja tuokaa rohkeasti esiin omia näkemyksiänne ja huomioitanne!

Terveys ja turvallisuus

- Nuori kesätyöntekijä loukkasi jalkansa raksalla – mitä seurauksia tästä aiheutui?
 - Nuori ei voinut osallistua kesän rientoihin ystäviensä kanssa
 - Nuoren urheiluharrastus jäi tauolle
 - Vanhemmat ja isovanhemmat huolestuivat ja pelkäävät jatkuvasti seuraavaa soittoa työmaalta
 - Tyttö-/poikaystävän kanssa suunniteltu yhteinen kesälomaretki piti peruuttaa
 - Esihenkilösi työmaalla joutui selvittämään tapaturmaa ja joutuu hyvin todennäköisesti tuomitukseksi työturvallisuusrikoksesta
 - Uranvaihdos tulee eteen, jos jalka ei parane
- **Tapaturman aiheuttama kipu on pientä verrattuna sen aiheuttamiin vaikutuksiin Sinun, läheistesesi ja työkavereittesi hyvinvointiin**

Muista, että terveys tulee aina ensin!

Kuva: Skanska Oy internet sivut

Nuoren työntekijän opastus ja ohjaus on lakisääteistä

- Sinulla on oikeus saada opastusta työhön ja tehtäviisi. Opastajasi tehtävä on kertoa:
 - Mitä työtehtäväsi ovat
 - Mitä turvallisuus- ja terveystarpeita niihin sisältyy
 - Opastaa oikeat työtavat mm. turvallinen työvälineiden käyttö
 - Miten työn vaatimia suojavälineitä käytetään ja ylläpidetään
- On välttämätöntä, että sinä **itse tunnet**, että ymmärrät tehtäväsi ja että voit koska tahansa kysyä opastajaltasi, jos olet epävarma

Piirros: Pekka Rahkonen / RAXA-sarjakuvavihko

Opastajasi ja esihenkilösi lisäksi työmaan työsuojeluvaltuutetulta saa neuvoja!

Erityisiä vaaroja rakennustyömailla

- Käsin tehtävät raskaat nostot ja siirrot
- Ahtaat paikat ja kaivannot
- Putoavat ja kaatuvat esineet
- Liikkuvat työkoneet
- Työt korkealla, esim.
 - Työpukeilla, telineillä ja katoilla
- Työt kemikaalien kanssa tai työstä syntyvien aineiden vaikutuspiirissä
 - Nuoret ovat herkempiä kemikaaleille ja pölyille kuin aikuiset
- Vaarallisten työvälineiden käyttö, kuten
 - Sirkkeli, rälläkkä, henkilönostin, jne.

Piirros: Pekka Rahkonen / RAXA-sarjakuvavihko

YouTube-video:
Break Pro Fyysinen työ:
Työturvallisuus (suomeksi; 0:59)
<https://youtu.be/3vkqyWd35-U>

Kysy ja selvitä, mitkä ovat juuri sinun työssäsi erityisiä vaaroja!

Salakavaliala vaaroja rakennustyössä

- Ihmettelet työmaalla, miksei kokenut rakennusammattilainen vieressäsi käytä melutyössä kuulonsuojaimia
 - Ehkä hän on jo osittain menettänyt kuulonsa, eikä siksi huomaa laittaa niitä?
- Laita aina itse kuulonsuojaimet päällesi, kun itse teet tai lähelläsi tehdään meluavaa työtä
- Varoita lähellä olevia, kun aloitat meluavan työn
 - Meluvamman estäminen on helpompaa kuin kuulolaitteen käyttäminen
 - Iskumelu voi aiheuttaa kuulovamman yhdestä kerrasta
- Muita salakavaliala vaaroja eli tyypillisesti hitaasti eteneviä sairauksia aiheuttavia ovat mm. tärinä, betonipöly, kemikaalit, liiallinen kuormitus

Piirros: Pekka Rahkonen / RAXA-sarjakuvavihko

Kuulo ei uusiudu!

Suomalaiset ovat metsäläisiä

- Jokainen suomalainen osaa käyttää moottorisahaa?
 - Joku muu henkilö työmaalla voi olettaa niin!
 - Sinun ei tarvitse olettaa yhtään mitään - sinä tiedät itse!
 - Työmaalla sinut on aina opastettava työvälineiden turvalliseen käyttöön. Vasta tämän jälkeen - ja kun olet saanut luvan, ja olet varma, että hallitset välineen - käyttö voi alkaa ammattitaitoisen työparin kanssa.
- **Moottorisaha luokitellaan nuorille vaaralliseksi työvälineeksi**
 - Jos itse olet epävarma, osaatko käyttää työvälinettä tai suorittaa tehtävää turvallisesti, on sinun velvollisuutesi ottaa asia puheeksi
- Sinulla on aina oikeus pidättäytyä tekemästä vaaralliseksi kokemaasi työtä!

Kuva: Tapaturva Oy

Lainsäädäntö määrittelee nuorille työntekijöille turvallisia, haitallisia ja vaarallisia työtehtäviä

Mitä töitä nuori saa tehdä raksalla

- Nuorilla työntekijöillä tarkoitetaan alle 18-vuotiaita
- 15-17-vuotiaat saavat tehdä kevyitä töitä, jotka eivät aiheuta erityistä tapaturman vaaraa tai terveyshaittaa
- Kevyellä työllä tarkoitetaan työtä, joka ei ole haitallista nuoren terveydelle, kehitykselle tai koulunkäynnille

Soveltuvia töitä ovat esim.:

- Vaarattomalla alueella kokeneen työparin kanssa tehtävät työt, joissa ei esiinny vaarallisia aineita eikä työssä käytetä vaarallisia työvälineitä
- Toimistotyöt
- Turvallisuusmittauksiin ja -havainnointiin osallistuminen
- Muut vastaavat kevyet työt

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille sopivien kevyiden töiden esimerkkiluettelosta 189/2012

Telot kaverisi. Kuinka voit elää tämän kanssa?

- **Raivaussaha luokitellaan nuorille vaaralliseksi työvälineeksi**
Työntekijä käytti tapaturmapäivänä raivaussahaa ensimmäistä kertaa. Hän ei ymmärtänyt takapotkun vaaran seurauksia ja käytti laitetta väärin. Työpari vammautui.
- Miltä sinusta tuntuisi, jos aiheuttaisit toiselle vakavan vamman?
 - Vaikuttaako se mielenterveyteesi?
 - Tuleeko asia uniin?
- Vaadi saada laadukasta opastusta välineeseen kuin välineeseen
- Opastus tarvitaan, vaikka olisit aikaisemmin käyttänyt vastaavanlaista laitetta
- Mieti ensin ja toimi vasta sitten!

PÄIVITTÄISET TURVALLISUUSPALAVERIT

Kävithän läpi päivittäiset turvallisuusasiat?

- 1 Mitä töitä on tänään aikataulussa?**
Käytä työryhmäsi kanssa pari minuuttia aikaa päivittäisten turvallisuusasioiden miettimiseen.
- 2 Mitä vaaroja päivän tehtäviin liittyy?**
Jatka keskustelua päivän tehtäviin liittyvistä vaaroista.
- 3 Olemmeko suunnitelleet töiden turvallisen toteutuksen?**
Ovatko vaarat hallinnassa ja asianmukaiset ennakkotoimenpiteet tehty?

Autetaan toisiamme!
Käytä *Time Outia* yllättävän tilanteen sattuessa, toimi tarvittaessa ja jatka turvallista työskentelyä.
Työturvallisuus on meidän kaikkien asia, oikealla asenteella voit pelastaa työkaverisi hengen.

Kuva: NCC internet sivut

Nuori ei saa käyttää vaarallista laitetta ilman lupaa ja valvontaa

Nuorille vaarallisiksi luokiteltuja töitä

- 16-17-vuotias saa tehdä kevyiden töiden lisäksi tietyillä edellytyksillä nuorille vaarallisiksi luokiteltuja töitä:
 - Nuorella on ammatillinen perustutkinto TAI
 - Vaarallisen työn teettämisestä on tehty ilmoitus työsuojeluviranomaiselle
- JA hänellä on
- Opastus tehtävään työhön SEKÄ
 - Lupa työn suorittamiseen työmaalla JA
 - Kokenut työpari

Nuorille vaarallisiksi luokiteltuja töitä ovat mm.:

- Rakennusten purkutytöt
- Työt kaivannoissa
- Putoamisvaaralliset työt
- Trukki- ja henkilönostimen kuljettaminen
- Vaarallisten koneiden käyttö (esim. nostin, sirkkeli, moottorisaha, paineilmanaulain, rälläkkä, jne.)
- Herkistävien ja syövyttävien kemikaalien käsittely
- Fyysistä liikarastitusta aiheuttavat työt

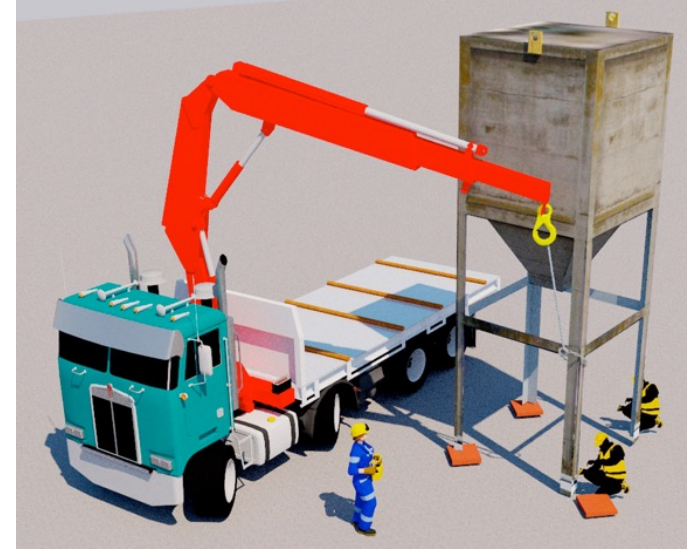

Kuva: Tapaturva Oy

STM:n asetus nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta 188/2012

Onko nuori kuolematon?

- Nuorten ajatus siitä, että he ovat kuolemattomia, tulee esiin mm. seuraavissa nuoren kuolemaan johtaneissa työtapaturmissa viime vuosilta
 - TET-harjoittelija putosi trukin kyydistä ja jäi trukin alle, kun trukin kuljettaja jarrutti äkillisesti
 - Kesätyöntekijä putosi traktorin kauhasta ja murjoutui kuoliaaksi renkaan alle
- Näissä mainituissa tapauksissa on toimittu sekä ohjeiden vastaisesti että täysin vastuuttomasti
- Työpaikalle ei tulla leikkimään vaan tekemään töitä!
- Rakennustyömailla kuolee valitettavasti vuosittain myös kokeneita rakentamisen ammattilaisia. Siis henkilöitä, joiden pitäisi oikeasti tietää, mitä vaaroja työhön sisältyy ja miten niiden kanssa tulee toimia.
- Nuori, vielä kokematon henkilö ei mitenkään voi tuntea kaikkia vaaroja ennalta
- Muistakaa vaatia, että teidät perehdytetään työmaahan ja opastetaan eri töihin
- Kysykää aina ja poikkeuksetta, kun joku asia askarruttaa!

Kuvat: tyopaikkakuolemat.fi

Ole sankari ja pelasta ihmishenkiä: aloita itsestäsi!

Nuorille erityisen haitallisia ja vaarallisia töitä

ovat nuoren työntekijän ikään ja kokemukseen nähden liiallista rasitusta, huomattavaa vastuuta tai erityisiä vaaroja sisältävät työt

Rakennustyömaalla mm.

- Yksintyöskentely
- Vaarallisille aineille, kuten kivi-, betoni-, lehtipuupölylle, haitallisesti altistavat työt
- Palo- ja räjähdysvaarallisten aineiden käsittely vaarallisissa olosuhteissa (esim. räjähdysvaarallinen alue)

Muuta: Liikenteenohjaajan on oltava täysi-ikäinen

- 16–17-vuotias saa tehdä erityisen haitallisia töitä ilman työsuojeluviranomaisen poikkeuslupaa vain, jos:
- Nuorella on soveltuva ammatillinen perustutkinto **JA** seuraavat ehdot täyttyvät:
 - Työn turvallisuudesta on huolehdittu
 - Nuorella on perehdytys ja opastus työhön
 - Nuorella on työmaalla lupa työn tekemiseen
 - Nuori tekee työn kokeneen työparin kanssa

Laki nuorista työntekijöistä 998/1993

Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä 475/2006

Työaika

- Ole ystävällinen ja saavu työmaalle sekä tapaamisiin sovittuna aikana
- Kahvi- ja lounastauot pidetään sovittun ajan puitteissa
- Työaika 15-17-vuotiaat:
 - Säännöllinen työaika max. 8 h/vrk, 40 h/vko
 - Työvuoro sijoittuu välille 6 - 22, ei yötyötä
 - Ylityöt max. 80 h/vuosi, työaika enintään 9 h/vrk ja 48 h/vko

<https://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/nuori-tyontekija>

Puhelin ja muut henkilökohtaiset välineet

- Työaikana puhelinta saa käyttää ainoastaan työasioihin, ja vain, kun olet ensin siirtynyt turvalliseen paikkaan työmaalla
- SoMetus, selfieiden ottaminen, pelaaminen, musiikin kuuntelu ym. on kiellettyä työmaalla, koska keskittymisesi herpaantuu etkä huomaa ympäröiviä vaaroja tai huomaa hälytysääniä tai varoituksia
- Puhelin on myös turvaväline
 - Häätakeskus näkee sijaintisi, kun soitat apua 112-sovelluksen kautta

Kuva: Tapaturva Oy

Huomioithan, että rakennustöissä henkilökohtainen puhelimesi voi rikkoutua eikä sitä korvata sinulle!

Toimi itse esimerkkinä muille

- Ole kypsä ja auta myös muita turvalliseen ja terveelliseen työhön
- Kokemattomammatt ottavat sinusta esimerkkiä ja tekevät perässä
- Sallittuja ovat vain työt, jotka on opastettu ja joiden tekemiseen on annettu lupa
- Lupa tehdä jotakin tiettyä työtä on aina työntekijäkohtainen

Henkilönsuojainten käyttö työpaikalla

**Käytä henkilönsuojaimia
oman turvallisuutesi vuoksi**

Kuvat: Tapaturva Oy

TAPATURVA
Työturvallisuuden osaaja

Tiedostakaa, että teidänkin panostanne tarvitaan turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi!

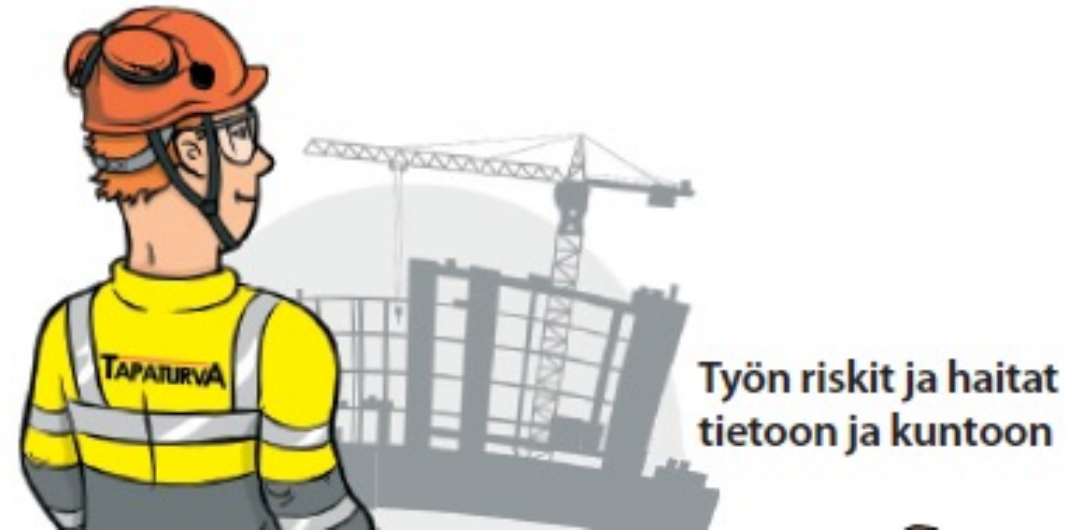
Selvitä ainakin seuraavat asiat työmaaperehdytyksen yhteydessä

- Oma yhteyshenkilösi työmaalla
- Kokoon tumispaikka ja hälytysohje
- Ensiapu- ja sammutusvälineiden sijainnit

- Työtehtävät, opastus ja opastajat
- Yleisimmät tapaturmavaarat
- Yleisimmät terveystvaarat
- Tapaturmien ja terveystvaarojen torjunta
- Jätteid en lajittelu
- Miten teet turvallisuushavaintoilmoituksen

Tee turvallisuushavainto

se on sinun ja työyhteisösi etu

Kuva: Tapaturva Oy

Perehdytyksen aikana kannattaa olla aktiivinen ja esittää kysymyksiä!

Älä hosu työmaalla - pysähdy ja mieti, ennen kuin teet!

1. Tunnetko työn turvallisen suoritustavan?
2. Onko sinulla oikeat välineet ja suojarahusteet käytössäsi?
3. Onko sinut opastettu työtehtävään ja onko sinulla lupa tehdä työ?
4. Mitä vaara- ja haittatekijöitä työn aikana esiintyy (mieti työn kulku vaiheittain)?
5. Varmista aluksi, että työalue on siisti ja turvallinen ja ympärillä olevat ovat tietoisia työn alkamisesta
6. Pyydä tarvittaessa lisäohjeita sinulle määrättyltä opastajalta tai työnjohtajalta
7. Pidä työalue siistinä, ja työn jälkeen palauta välineet paikoilleen!

Sinulle määrätty opastaja on sinua varten!

RT RAKENNUS- TEOLLISUUS

**Kiitos!
Kysyttävää**